

STORTINGET

Innst. 315 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:164 S (2021–2022)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Olaug Vervik Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad om å legge Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med Kina på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om snarest å formidle til Kina at Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med landet vil bli lagt på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Nils-Ole Føshaug, Eva Kristin Hansen og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad og Bengt Fasteraune, fra Fremskrittspartiet, Sylvi Listhaug og Christian Tybring-

Gjedde, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, og fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, viser til det foreliggende representantforslaget, som ber regjeringen formidle til kinesiske myndigheter at de pågående forhandlingene om frihandelsavtale mellom Kina og Norge blir lagt på is dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen av Ukraina.

Komiteen mener det er avgjørende at det internasjonale samfunnet utøver et stort og samlet press på Russland for å bidra til at den folkerettsstridige og brutale invasjonen av Ukraina stanses. Norge har, sammen med våre allierte og våre europeiske partnere, innført historisk sterke sanksjoner mot Russland og bidrar med humanitær hjelp og donasjoner av våpen til militær bistand til det ukrainske forsvaret. Komiteen støtter dette med unntak av donasjoner av våpen, som ikke støttes av Rødt.

Komiteen viser til at de internasjonale reaksjonene ikke har vært helt samstemte. Selv om det ble stort flertall for resolusjoner i FNs generalforsamling 2. mars 2022 og 24. mars 2022 om hhv. avslutning av den russiske invasjonen og om humanitære bidrag til Ukraina, valgte en del land å stemme avholdende, og fem land stemte imot. Komiteen mener den internasjonale oppslutningen om sanksjonene er viktig for at de skal ha effekt. Komiteen mener felleserklæringen mellom Russland og Kina 4. februar 2022 har en brodd mot NATO i den europeiske sikkerhetsarkitekturen og tilkjennegir intensjon om et styrket strategisk russisk-kinesisk samarbeid som gir grunn til bekymring.

Komiteen viser til at Kina er en av verdens største økonomier og Norges viktigste handelspartner i Asia. Forhandlingene om en norsk-kinesisk frihandelsavtale

har pågått siden 2008, med avbrudd mellom 2010 og 2017. Forhandlingene har siden blitt forsinket blant annet på grunn av covid-19-pandemien. Komiteen viser til at forhandlingene befinner seg i slutfasen, men at flere viktige spørsmål gjenstår.

Komiteen viser til statsrådets vurdering av representantforslaget, oversendt 22. april 2022, hvor det opplyses om at det har vært fremgang i forhandlingene det siste året, men at det er for tidlig å si når et endelig avtaleutkast kan ferdigstilles. I samme vurdering gjør statsråden rede for at det vil ha store konsekvenser for Vestens og Norges forhold til Kina dersom landet involverer seg militært på Russlands side i Ukraina-konflikten. Komiteen støtter regjeringens vurdering av situasjonen.

Komiteens medlem fra Venstre mener i likhet med forslagsstillerne at tiden er inne for å avslutte frihandelsforhandlingene mellom Norge og Kina. Dette medlem mener at Kinas brudd på den kinesisk-britiske felleserklæringen som garanterte en viss grad av demokrati og rettsstat i Hongkong, var en tidlig indikator på at kommunistregimet i Beijing er villig til å bryte internasjonale avtaler for å befeste sin egen maktposisjon innenlands. Dette medlem vil også vise til måten det kinesiske regimet har behandlet Australia på, etter at Folkerepublikken Kina og Australia inngikk en frihandelsavtale. Dette medlem er kjent med at landet har innført straffetoll på australske varer som svar på australsk kritikk av Kinas brudd på den kinesisk-britiske felleserklæringen av 1984. Dette medlem ønsker ikke at Kina skal få økt innflytelse over norsk økonomi og dermed kunne bruke tilsvarende økonomiske pressmidler for å mildne norsk kritikk mot kinesiske menneskerettsbrudd som det vi har sett i forholdet mellom Australia og Kina.

Dette medlem vil videre påpeke at erfaringene fra krigen i Ukraina synliggjør utfordringene for et land med å gjøre seg mer avhengig av handel med et autoritært regime som Russland, eller Folkerepublikken Kina.

Dette medlem har ingen illusjoner om at Norge kan koble seg helt av fra handel med Kina, men mener det ville vært uklokt av Norge å aktivt binde seg nærmere til Kina etter at landet brøt den internasjonale avtalen som garanterte Hongkongs demokrati og sikkerhet. Dette medlem deler heller ikke forslagsstillerens tro på å bruke brudd i frihandelsforhandlingene som et mulig virkemiddel for å endre Kinas uttalte holdning til Putins angrepskrig i Ukraina. Dette medlem vil derimot understreke at Kinas avholdende holdning til krigen er et ytterligere bevis på at dette er et regime Norge ikke har noen interesse av å binde seg nærmere til gjennom en frihandelsavtale.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en ny vurdering av sikkerhetsutfordringene rundt å inngå en frihandelsavtale med Folkerepublikken Kina, sett i lys av erfaringene med europeiske lands avhengighet av handel med Russland.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har gjort det klart at måten Kina forholder seg til Moskva, vil kunne påvirke forholdet mellom Kina og Europa. Dette medlem anser at regjeringen bør gå et steg videre, og gjøre det klart at dersom Kina velger å støtte Russland militært i krigen mot Ukraina vil Norge legge forhandlingene om en frihandelsavtale med Kina på is.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om snarest å formidle til Kina at Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med landet vil bli lagt på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen foreta en ny vurdering av sikkerhetsutfordringene rundt å inngå en frihandelsavtale med Folkerepublikken Kina, sett i lys av erfaringene med europeiske lands avhengighet av handel med Russland.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om snarest å formidle til Kina at Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med landet vil bli lagt på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:164 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Olaug Vervik Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad om å leg-

ge Norges forhandlinger om en frihandelsavtale med Kina på is umiddelbart dersom Kina støtter Russland militært i invasjonen i Ukraina – vedtas ikke.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 18. mai 2022

Ine Eriksen Søreide

leder

Ingjerd Schou

ordfører

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Utenriksministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide

Oslo, 22. april 2022

Uttalelse fra Utenriksdepartementet angående Dokument 8:164 S (2021-2022)

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev 5. april 2022 om Dokument 8:164 S (2021-2022) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Olaug Vervik Bollestad og Kjell Ingolf Ropstad.

Det er krig i Europa, og vi står i en ny tid. Det russiske angrepet på Ukraina er et angrep på demokratiet, og på våre verdier. Dette angår også norsk sikkerhet og vil prege vår utenrikspolitikk i lang tid fremover. Alt dette krever at vi gjør grundige vurderinger. Det må ikke være tvil om at vår sikkerhets- og utenrikspolitiske tilnærming ligger fast: Den er forankret i det nordatlantiske og europeiske fellesskapet av likesinnede demokratier. Vi skal sammen hegne om den globale rettsorden, som nå har kommet under sterkere press.

Felleserklæringen mellom Russland og Kina etter toppmøtet 4. februar vekker bekymring. Den hadde klar brodd mot NATO. Kina hevder å være nøytral hva gjelder krigen i Ukraina. De har bedt partene om å finne en fredelig løsning og har lovet noe humanitær bistand til Ukraina. Kina benekter også at man vurderer å bistå Russland militært. På den annen side har Kina verken fordømt eller tatt avstand fra angrepet. Regjeringen har gjennom ulike kanaler oppfordret Kina, som et permanent medlem av Sikkerhetsrådet, til å forsvare folkeretten og FN-pakten og stå opp for Ukrainas suverenitet og territoriale integritet. Vi har også bedt Kina bruke sin innflytelse overfor Russland til å få slutt på krigshandlingene og oppfordret til at Kina etablerer kontakt på høyeste hold med Ukrainas president.

Vi, på linje med EU og andre nærstående land, har gjort det klart at måten Kina forholder seg til Moskva, vil kunne påvirke forholdet mellom Kina og Europa. NATO har tydelig oppfordret Kina til å avstå fra å støtte Russlands krigsinnsats og hjelpe Russland til å omgå sanksjonene. NATO har også uttrykt bekymring for hvordan Kina understøtter Russlands narrativ om krigen og kritiserer NATO.

Arbeidet med en handelsavtale med Kina startet allerede i 2008. Mye har skjedd i verden siden det. Når det gjelder forhandlingene har det vært fremgang det siste året, men det er foreløpig for tidlig å si noe om når et avtaleutkast eventuelt kan ferdigstilles. Vi er opptatt av å vurdere dette bredt og bruke den tiden vi trenger for å ivareta våre interesser. Russlands folkerettsstridige krig i Ukraina vil selvsagt kunne påvirke fremdriften i arbeidet og de generelle vurderingene vi gjør.

Dersom Kina involverer seg militært på Russlands side i Ukraina-konflikten vil dette åpenbart få store konsekvenser for Vestens og Norges forhold til Kina. Det er imidlertid lite hensiktsmessig å formulere en politikk basert på et tenkt og dels hypotetisk utfall. Vi vil fortsette å bruke diplomatiske kanaler til å engasjere Kina for å bidra til å få slutt på russiske krigshandlinger. Jeg mener det er i alles, i både Norges og Kinas interesse, at folkeretten respekteres og at en regelbasert multilateral verdensorden opprettholdes.

Det er også i norsk interesse at vi i vår kontakt og dialog med kinesiske myndigheter gir klart uttrykk for hvordan krigen oppfattes av våre europeiske og allierte partnere, og hvordan den grunnleggende endrer den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa.

Vennlig hilsen

Anniken Scharning Huitfeldt

